

ОДЕСЬКА НАЦІОНАЛЬНА АКАДЕМІЯ
ХАРЧОВИХ ТЕХНОЛОГІЙ

ЗБІРНИК
НАУКОВИХ ПРАЦЬ
МОЛОДИХ УЧЕНИХ,
АСПІРАНТІВ ТА СТУДЕНТІВ

ОДЕСА
2017

ББК 36.81 + 36.82
УДК 663 / 664

Головний редактор, д-р техн. наук, професор
Заступник головного редактора, канд. техн. наук, доцент.
Відповідальний редактор, д-р техн. наук, професор

Б.В. Єгоров
Н.М. Поварова
Г.М. Станкевич

Редакційна колегія
доктори наук, професори:

Р.В. Амбарцумянц, А.Т. Безусов, С.В. Бельтюкова,
О.Г. Бурдо, Л.Г. Віннікова, О.І. Гапонюк,
О.К. Гладушняк, К.Г. Іоргачова, Л.В. Капрельяц,
М.Р. Мардар, В.І. Мілованов, В.В. Немченко,
Л.А. Осипова, О.І. Павлов, В.М. Плотніков,
І.І. Савенко, О.Є. Сергєєва, Л.М. Тележенко,
О.С. Тітлов, Н.А. Ткаченко, О.Б. Ткаченко,
Г.М. Хмельнюк, В.А. Хобін, Н.К. Черно
О.О. Коваленко, Г.В. Крусір, Д.О. Жигунов

доктори наук:

Одеська національна академія харчових технологій
Збірник наукових праць молодих учених, аспірантів та студентів
Міністерство освіти і науки України. – Одеса: 2017. – 357 с.

Збірник опубліковано за рішенням вченої ради від 04.07.2017 р., протокол № 17
За достовірність інформації відповідає автор публікації

РОЗДІЛ 8

**ЕКОНОМІЧНІ ПРОБЛЕМИ ІННОВАЦІЙНО-
ІНВЕСТИЦІЙНОГО РОЗВИТКУ ПІДПРИЄМСТВ
ХАРЧОВОЇ ТА ЗЕРНОПЕРЕРОБНОЇ ПРОМИСЛОВОСТІ**

Перспективна проблема підприємств харчової промисловості полягає в тому, що зростання попиту на їх продукцію на внутрішньому ринку може стримуватись їх небажанням знижувати ціни в порівнянні зі світовим рівнем, а також пристосуватися до потреб внутрішнього покупця, що, в свою чергу, негативно позначається при реалізації товарної стратегії.

Процес формування товарної стратегії для підприємств харчової промисловості являє собою комплекс найважливіших взаємопов'язаних управлінських рішень. Такий процес починається з тісного взаємозв'язку глобальних та локальних цілей підприємств галузі. При розробці таких цілей підприємствами харчової промисловості визначається конкретний асортимент товарної продукції, з яким воно виходить на кожну стратегічну зону господарювання.

Стратегічними цілями держави щодо харчової промисловості повинні стати наступні:

— в економічній сфері – формування ефективної конкурентоспроможної харчової промисловості, що забезпечує продовольчу безпеку та незалежність країни, нарощування експорту окремих видів продукції та продовольства, збільшення внеску харчової промисловості в економіку країни;

— в соціальній сфері – подолання розриву в рівні життя і соціальному забезпеченні сільського та міського населення;

— в екологічній сфері – виробництво екологічно чистих продуктів харчування та створення екологічно безпечних умов для населення, тваринного і рослинного світу, збереження природних ресурсів для виробництва екологічної продукції харчової промисловості.

Правильно вибрана та сформована стратегія надає стрімкий ріст підприємству. Оскільки формування стратегічного рішення залежить від постійного аналізу, то при вивченні стану підприємства на основі стратегічних міркувань доцільним є використання різних підходів аналізу. Але кожен із підходів вибирається після проаналізованого стану зовнішнього і внутрішнього середовища. Що й має зробити менеджер для свого підприємства та вибрати найбільш оптимальні підходи стратегічного управління.

Науковий керівник – к.е.н., доцент Агеєва І.М.

Література

1. І.О. Іртищева, О.Є. Гросицька Стратегічні орієнтири розвитку харчової промисловості України в умовах глобалізації. [Електронний ресурс] : Агросвіт. – 2012, – № 12. – Режим доступу до статті: http://www.agrosvit.info/pdf/12_2012/8.pdf
2. Ю.В. Мокіна, О.М. Кавуненко. Проблеми стратегічного менеджменту великого та середнього бізнесу в Україні. [Електронний ресурс] : (Економіка та Менеджмент) / Вісник Вінницького політехнічного інституту. – 2013, – № 3, – Режим доступу до журналу: <https://visnyk.vntu.edu.ua/index.php/visnyk/article/viewFile/1076/1075>

ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ

**Стрепенюк М.М., студентка ОКР «Бакалавр» факультету «ЕБіК»
Одеська Національна Академія Харчових Технологій, м. Одеса**

Питання розрахунків з покупцями та замовниками за передані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги підприємств будь-яких форм

власності, були і залишаються донині одними з найбільш актуальних, незалежно від суспільно-політичного ладу, що функціонує в окремо узятій країні і всьому світовому співтоваристві в цілому, тому що розрахунки між підприємствами і організаціями є однією з необхідних ланок розширеного відтворення, від якого залежить не тільки кінцеві результати підприємств, їхній фінансовий стан, а й економічне зростання країни в цілому.

Облік розрахунків з покупцями та замовниками є найважливішою ділянкою бухгалтерського обліку, оскільки на цьому етапі формується основна частина доходів та грошових надходжень підприємств.

Розкриття економічної сутності розрахунків з покупцями та замовниками доречно почати з визначення самого поняття «дебіторська заборгованість».

Сучасне трактування поняття «дебіторська заборгованість» з'явилося ще у VIII ст. н.е. Згідно з ним, *дебіторська заборгованість* – це сума заборгованості, належна організації з боку покупців або інших дебіторів, яку організація розраховує отримати в певні обумовлені строки [1].

Дебіторська заборгованість може виникати з різних причин, як залежних від організації (наприклад, надання товарного кредиту або відстрочки платежу покупцям), так і незалежним. Найпоширенішою причиною появи дебіторської заборгованості, що не залежить від організації, є недобросовісні партнери.

Невід'ємною складовою дебіторської заборгованості є розрахунки з покупцями та замовниками, тобто взаємні розрахунки підприємств за товарно-матеріальні цінності, виконані роботи, надані послуги. Вони є переважними, й саме від безперервності та плановірності організації даних розрахунків вирішальною мірою залежить стан усіх розрахунків підприємства, його фінансовий стан та платоспроможність [2].

При здійсненні обліку розрахунків з покупцями та замовниками підприємство повинне керуватися такими законодавчими і нормативними актами:

— Закон України «Про бухгалтерський облік та фінансову звітність» № 996-XIV від 16.07.99 р. Цей Закон визначає правові засади регулювання, організації, ведення бухгалтерського обліку та складання фінансової звітності в Україні.

— Закон України «Про збір на обов'язкове державне пенсійне страхування» № 402/97-ВР від 26.06.97 р. Цей Закон визначає порядок справляння та використання збору на обов'язкове державне пенсійне страхування.

— Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 10 «Дебіторська заборгованість», затверджений наказом Міністерства фінансів України № 237 від 08.10.99 р.

— Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 11 «Зобов'язання», затверджений наказом Міністерства фінансів України № 20 від 31.01.2000 р.

— Положення (стандарт) бухгалтерського обліку № 16 «Витрати», затверджений наказом Міністерства фінансів України № 318 від 31.12.1999 р.

— Цивільний кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 16.01.2003 № 435-IV.

— Податковий кодекс України, затверджений Верховною Радою України від 02.12.2010 № 2755-VI.

Документальному оформленню розрахунків з покупцями і замовниками передують укладання договорів, в яких визначаються обов'язки сторін та їх відповідальність у випадку порушення прийнятих зобов'язань. Основними є: договір купівлі-продажу, договір підряду та міжнародний договір.

Крім договору обов'язковою умовою відображення операцій у бухгалтерському обліку є наявність первинних документів таких, як накладна, рахунок-фактура, акт

приймання робіт, податкова накладна, виписка банку, ПКО, товарно-транспортна накладна.

В бухгалтерському обліку заборгованість підприємству від покупців та замовників за надані товарно-матеріальні цінності, виконані роботи і надані послуги ведуться на рахунку 36 «Розрахунки з покупцями та замовниками».

За *дебетом* рахунка 36 відображається продажна вартість реалізованої продукції, товарів, виконаних робіт, наданих послуг. За *кредитом* рахунка 36 відображається сума платежів, які надійшли на рахунки підприємства в банківських установах, в касу та інші види розрахунків.

Аналітичний облік ведеться окремо за кожним покупцем та замовником в розрізі кожного документа (рахунку) на сплату.

Також, кожне підприємство повинно визначати *резерв сумнівних боргів*, щоб достовірно відобразити активи. Якщо резерв не визначити, то активи будуть завищені, що порушує принцип бухгалтерського обліку – обачливості.

Підставою для визначення резерву сумнівних боргів є наявність на дату балансу сумнівного боргу. Якщо на дату балансу у підприємства є такі борги, то визначення резерву сумнівних боргів є обов'язковим.

Відповідно до П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість», встановлено три методи визначення величини резерву сумнівних боргів: виходячи з платоспроможності окремих дебіторів; виходячи з питомої ваги безнадійних боргів у чистому доході від реалізації; на підставі класифікації дебіторської заборгованості. Метод розрахунку величини резерву сумнівних боргів обирається підприємством самостійно на підставі вивчення характеру і складу поточної дебіторської заборгованості. Обліковується резерв сумнівних боргів на рахунку 38 «Резерв сумнівних боргів». По *кредиту* рахунка відображається створення резерву сумнівних боргів, по *дебету* – списання сумнівної заборгованості або зменшення нарахованих резервів [1].

Отже, в умовах ринкової економіки особливого значення набуває раціональне ведення обліку дебіторської заборгованості за розрахунками з покупцями та замовниками, оскільки питома вага такої заборгованості у структурі оборотних коштів досить висока, що істотно погіршує фінансовий стан підприємства.

Така заборгованість повинна бути вчасно погашена (сільське господарство – 75 днів, харчова промисловість – 45 днів, оптова торгівля, посередники, роздрібна торгівля – до 30 днів), адже прострочення строків її погашення приводить до зниження темпів виробництва і результативних показників діяльності підприємства, оскільки дебіторська заборгованість за розрахунками з покупцями та замовниками, по якій закінчився термін позовної давності, підлягає віднесенню на збитки підприємства.

Науковий керівник – к.е.н., ст. викладач Маркова Т.Д.

Література

1. П(С)БО 10 «Дебіторська заборгованість» [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon0.rada.gov.ua/laws/show/z0725-99>.
2. Белова І.М. Завдання та принципи побудови обліку розрахунків з покупцями і замовниками / Т.В. Дідоренко, І.М. Белова // Сталій розвиток економіки. – 2015. – № 3. – С. 217-220.

ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ НА МАЛОМУ ПІДПРИЄМСТВІ	
Лук'янов А.С.	311
ПРОЕКТ ЛІБЕРАЛЬНОГО ПОДАТКОВОГО КОДЕКСУ – УТОПІЯ ЧИ НЕОБХІДНІСТЬ	
Д'якова А.І.	313
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ ОПЕРАЦІЙ З ФІНАНСОВОГО ЛІЗИНГУ	
Приймак В.О.	315
ОБЛІК ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ КРЕДИТНИХ ОПЕРАЦІЙ	
Кукушкіна О.О.	316
ЗМІНИ В МЕХАНІЗМІ ВІДШКОДУВАННЯ ПДВ	
Римар Г.А.	317
ОКРЕМИ АСПЕКТИ ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ЗАПАСІВ ПІДПРИЄМСТВА	
Поліш С.В.	319
СТРАТЕГІЇ ІНВЕСТИВАННЯ У ЦІННІ ПАПЕРИ	
Рудюк І.В.	320
ВИЗНАЧЕННЯ СУТНОСТІ ТА КЛАСИФІКАЦІЇ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ ПІДПРИЄМСТВА: ТЕОРЕТИЧНИЙ ТА ПРАКТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Рудюк І.	322
ОРГАНІЗАЦІЯ КАСОВОЇ РОБОТИ В БАНКАХ	
Рудюк І.В.	324
СТРАТЕГІЧНЕ УПРАВЛІННЯ: ПРОБЛЕМИ ТА АСПЕКТИ	
Агаркова О.В.	325
ТЕОРЕТИЧНІ АСПЕКТИ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ПОКУПЦЯМИ І ЗАМОВНИКАМИ	
Стрепенюк М.М.	327
ОСОБЛИВОСТІ ОФОРМЛЕННЯ ТА ОПОДАТКУВАННЯ ПОДАРУНКІВ ФІЗОСОБАМ У 2017 РОЦІ	
Кустурова С. П.	330
ПОРІВНЯЛЬНИЙ АНАЛІЗ ПОДАТКОВИХ СИСТЕМ УКРАЇНИ ТА КРАЇН ЄС	
Дерменжі Д. Ф.	332
ВСТУП УКРАЇНИ ДО ЄС: МОЖЛИВІ НАСЛІДКИ ДЛЯ ЕКОНОМІКИ КРАЇНИ	
Петков О. І.	334
КЛАСИФІКАЦІЯ ДЕБІТОРСЬКОЇ ЗАБОРГОВАНОСТІ: ТЕОРЕТИЧНИЙ АСПЕКТ	
Жидкова К.М.	336
ОСОБЛИВОСТІ ОБЛІКУ РОЗРАХУНКІВ З ОПЛАТИ ПРАЦІ В 2017 РОЦІ	
Перевязко С.В.	338
ЗМІНИ В ОПЛАТИ ПРАЦІ З 1 СІЧНЯ 2017 РОКУ	
Хамардюк А.Б.	339
ОСОБЛИВОСТІ НАРАХУВАННЯ ТА СПЛАТИ ЄСВ У 2017 РОЦІ	
Черненко І.О.	341

Наукове видання

**Збірник наукових праць
молодих учених, аспірантів
та студентів**

Головний редактор акад. Б.В. Єгоров
Заст. головного редактора, канд. техн. наук Н.М. Поварова
Відповідальний редактор акад. Г.М. Станкевич
Технічний редактор Т.Л. Дьяченко